

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Rozdział:

Miejski majątek ziemski Naramowice

Źródło:

Księga pamiątkowa miasta Poznania : 10 lat pracy Polskiego Zarządu Stołecznego miasta Poznania. Poznań : Magistrat m. Poznania, 1929, strony 682-686

Rozdział udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.

„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«
H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

Miejski majątek ziemski Naramowice.

Pola irygacyjne w Szelażu będące własnością miasta a używane pod plantacje warzyw, okazały się wobec przesycenia gleby mułem kanałowym niedostateczne i trzeba było dążyć koniecznie do ich rozszerzenia. Jako tereny najbliższe, bo przylegające do plantacji warzyw w Szelażu, okazały się pola majątku Naramowice, będące własnością Skarbu Państwa (Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Poznaniu).

Miasto podjęło dlatego starania o nabycie tego majątku na własność, a chcąc jak najszybciej przystąpić do powiększenia pól irygacyjnych narazie zadzierżawiło majątek ten od 1. kwietnia 1923 za odpowiednią dzierżawą do czasu nabycia go na własność.

Pertraktacje o kupno majątku zostały w roku 1924 ukończone i kontraktem z dnia 6. grudnia 1924 nabyło miasto od Skarbu Państwa majątek ten o ogólnym obszarze 481.52.90 ha, obejmującym ziemi ornej 335 ha, łąki 30 ha, zapoczątkowanej szkółki drzew owocowych 3 ha i 113 $\frac{1}{2}$ ha nieużytków za cenę 230.977,38 zł.

Przejęte zabudowania gospodarcze były stare i zupełnie zniszczone; inwentarz żywy był niekompletny, a inwentarz martwy prawie nie do użycia.

Widocznem było, że w ostatnich latach z powodu wojny i późniejszego kryzysu gospodarczego ówczesny właściciel nie podejmował żadnych inwestycji.

Miastu przypadł zatem obowiązek doprowadzenia majątku do stanu normalnego; przede wszystkim wytknęło sobie miasto za cel uprzemysłowienie majątku.

W pierwszym rządzie przystąpiono zaraz do skompletowania inwentarza żywego zakupując 16 koni i 49 sztuk bydła rogatego.

Tabela poniższa wykazuje inwentarz żywy w poszczególnych latach:

Rok	Konie	Żrebaki	Krowy	Stadniki	Jałowice	Cielęta
1923	38	1	49	1	—	—
1924	43	—	49	1	—	30
1925	39	3	58	2	24	—
1926	39	3	52	2	31	1
1927	34	3	64	2	—	14
1928	33	—	70	3	26	—

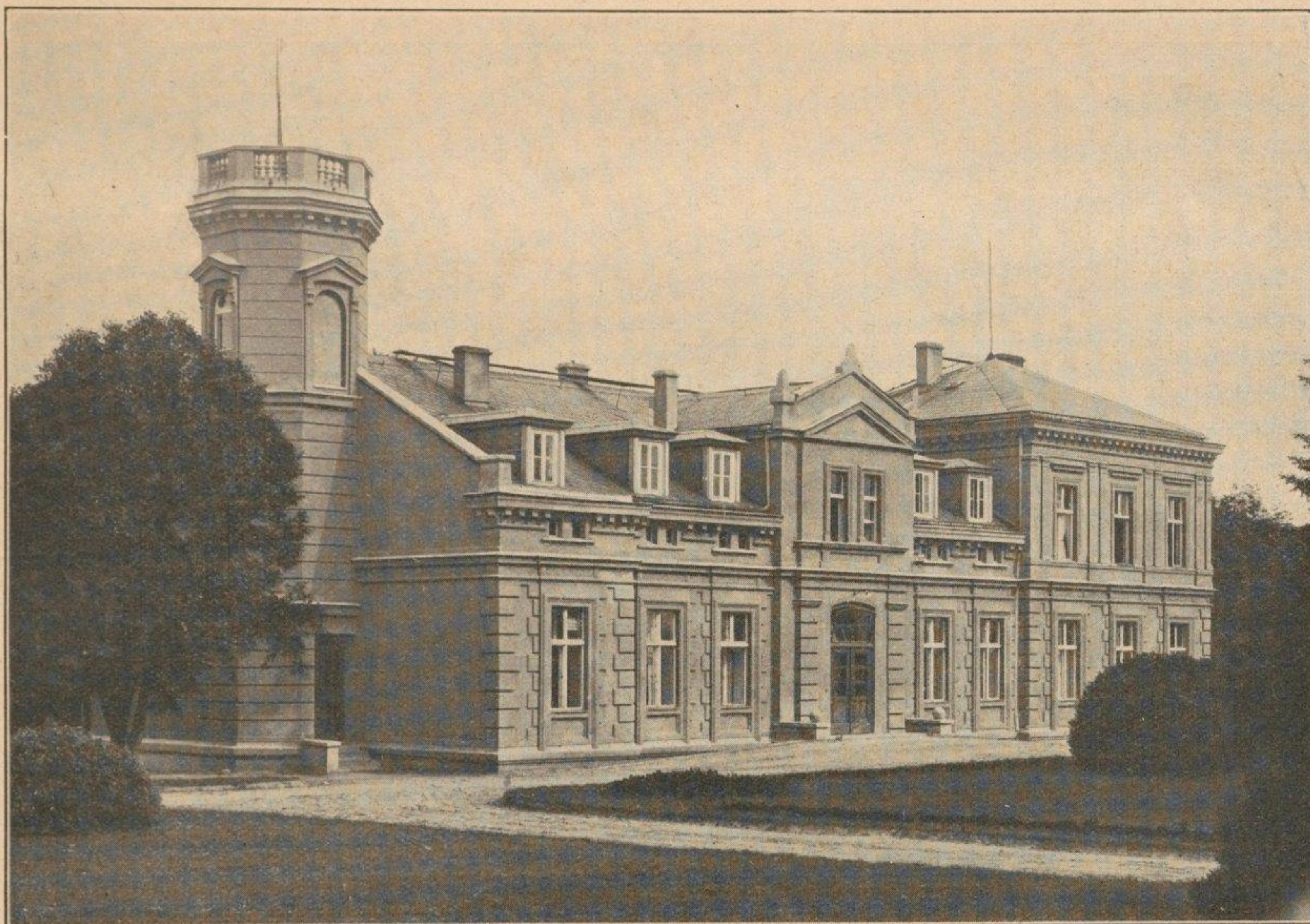
Dalej uzupełniono inwentarz martwy, zakupując uprzęż na 12 koni, 4 wozy robocze, rozmaite pługi, radła, kosiarki itp.

Poza tem rozpoczęto z uporządkowaniem nieużytków, a więc 10 ha ugoru po lesie wykarczowano, zrównano i zamieniono na rolę uprawną kosztem 5 000,— zł.

W roku 1925 poza dalszem uzupełnieniem inwentarza i pracami około doprowadzenia ziemi do większej kultury, przeprowadzono częściowy remont walących się zabudowań gospodarczych, asygnując na ten cel 15 000 złotych.

W latach 1926/27 podjęto dalsze inwestycje, mianowicie pobudowano jeden dom mieszkalny dla 2 rodzin robotniczych o 2 mieszkaniach, składających się z 2 pokoi i kuchni, górkę, chlewików itd. kosztem 30 000,— zł., a celem powiększenia obszaru

stąpiono do jego zmechanizowania. Zakupiono młocarnię, śrótownik, 1 traktor „Fordson” z pługiem, 1 traktor „Raupenstock” z pługiem, 1 samochód osobowy i ciężarowy i rozmaite siewniki, kosiarki itp. za cenę ogólną 78 200,— zł.

Dwór w Naramowicach.

uprawnej ziemi podjęto prace około nawodnienia nieużytków wykonując kanał z Szela-ga do Naramowic z syfonem i kanałami bocznymi kosztem 63 000,— zł.

W następstwie tego uprawiono 26 mórg pod wikliniarnię, sadząc 12 odmian wikliny, a dalsze 150 mórg przygotowano pod dalszą wikliniarnię, siejąc na terenie tym narazie seradełę i łubin.

W dalszym ciągu celem doprowadzenia majątku do jaknajwiększej wydajności przy-

Poza tem powiększono obszar majątku wykupując z rąk prywatnych przyległy teren o powierzchni 5.86.70 ha za cenę 15 000,— złotych.

Największy rozmach w kierunku dalszej rozbudowy majątku wykazuje rok 1928.

Odrestaurowano gruntownie dawniejszy pałac na dom administracyjny, gdzie mieści się także mieszkanie dla zarządcy majątku, a na górze ubikacje mieszkalne dla służby i 10 ogrodników. Zburzono starą oficynę i na

jej miejscu pobudowano domek mieszkalny o 4 pokojach z przynależnościami dla kierownika szkółki drzew, doprowadzając równocześnie do tych budynków kanalizację, wodę i światło elektryczne.

Koszt ogólny tych budowli wynosił 89 000,— zł.

towej; pobudowano szopę jako pakownię produktów szkółki drzew; zaprowadzono światło elektryczne do budynków gospodarczych; przebrukowano drogę obok podwórza; wystawiono parkan betonowy od ulicy włącznie bramy wjazdowej ogólnym kosztem 35 600,— zł.

Urządzenia gospodarcze w Naramowicach.

Nadto pobudowano dalsze 2 domy dla 5 rodzin robotniczych o 4 mieszkaniach 2 pokojowych z kuchnią i 1 mieszkanie o 1 pokoju i kuchni, kosztem 90 000,— zł.; magazyn do nawozów, narzędzi i maszyn rolniczych kosztem 18 000,— zł.; uporządkowano park kosztem 23 500,— zł.; otoczono szparagarnię, ogród i podwórze płotem z siatki dru-

Dalej rozpoczęto budowę głównej bramy wjazdowej i planowanie podwórza.

Poza wyżej wymienionymi inwestycjami wybudowano w czasie od przejęcia majątku do roku 1928 — 5 stawów rybnych, z których 4 zarybiono i które w roku 1928 przyniosły już korzyści.

Koszt budowy tych stawów wynosił 12 500,— zł.

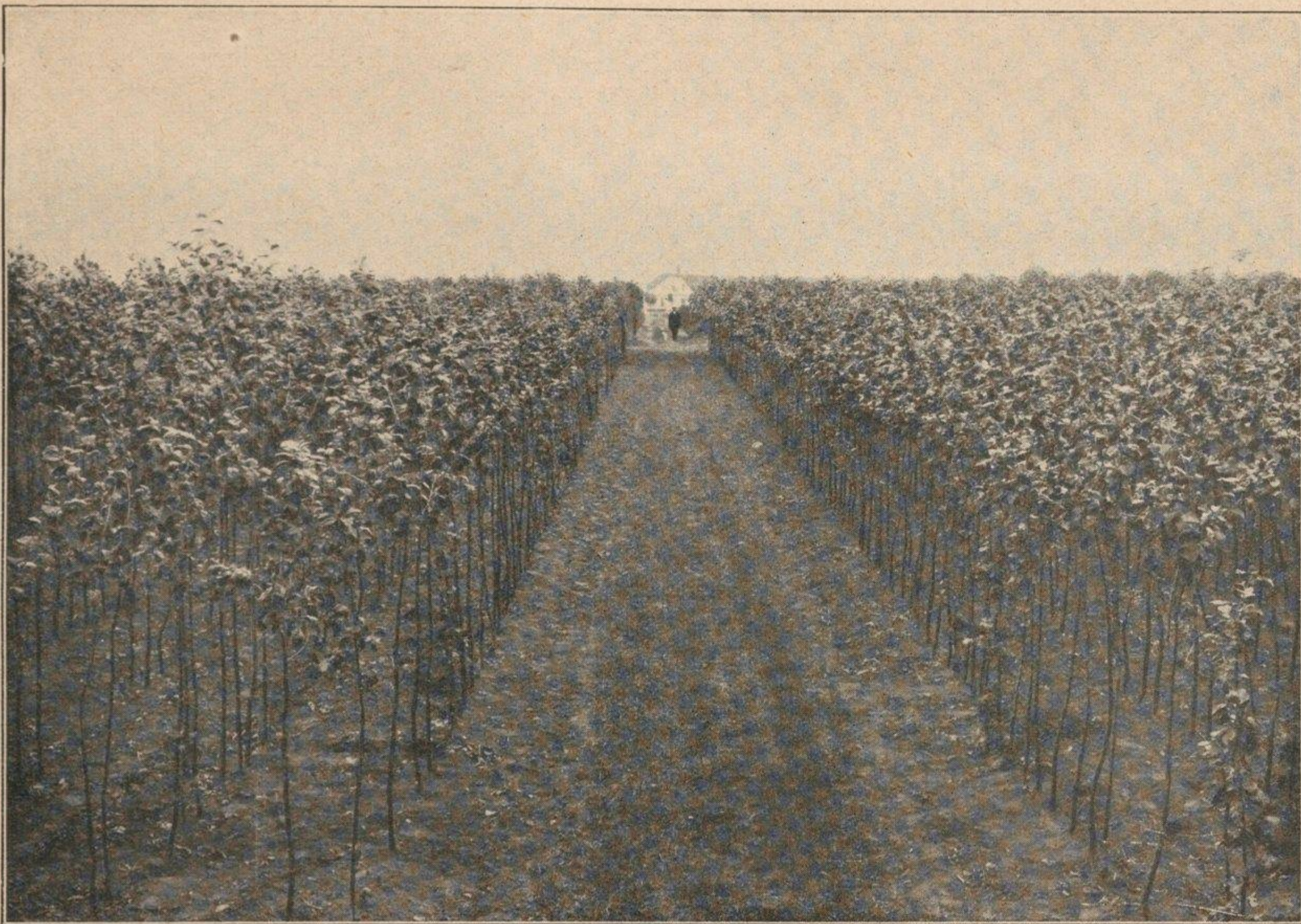
Budowa 6 stawu rybnego jest w toku.

Szczególnie usilnie dążono do rozwoju szkółki drzew owocowych.

Gdy w roku 1923 przy przejęciu majątku przez miasto wynosił obszar szkółki tylko 10

Na majątku zatrudnionych jest obecnie stale jeden zarządca majątku, 1 kierownik szkółki, 1 pisarz, 10 ogrodników, 23 deputników, 50 zaciężników, a oprócz tego zatrudnia się latem w szkółce 30 robotników rolnych.

Majątek doprowadzony został do takiej kultury, że w budżecie na rok 1928 przewi-

Szkółka drzew w Naramowicach.

mórg, obejmuje ona dzisiaj już 88 mórg, a postanowiono corocznie powiększać szkółkę o 20 mórg.

Obok szkółki drzew zaprowadzono większą plantację warzyw na 82 morgach.

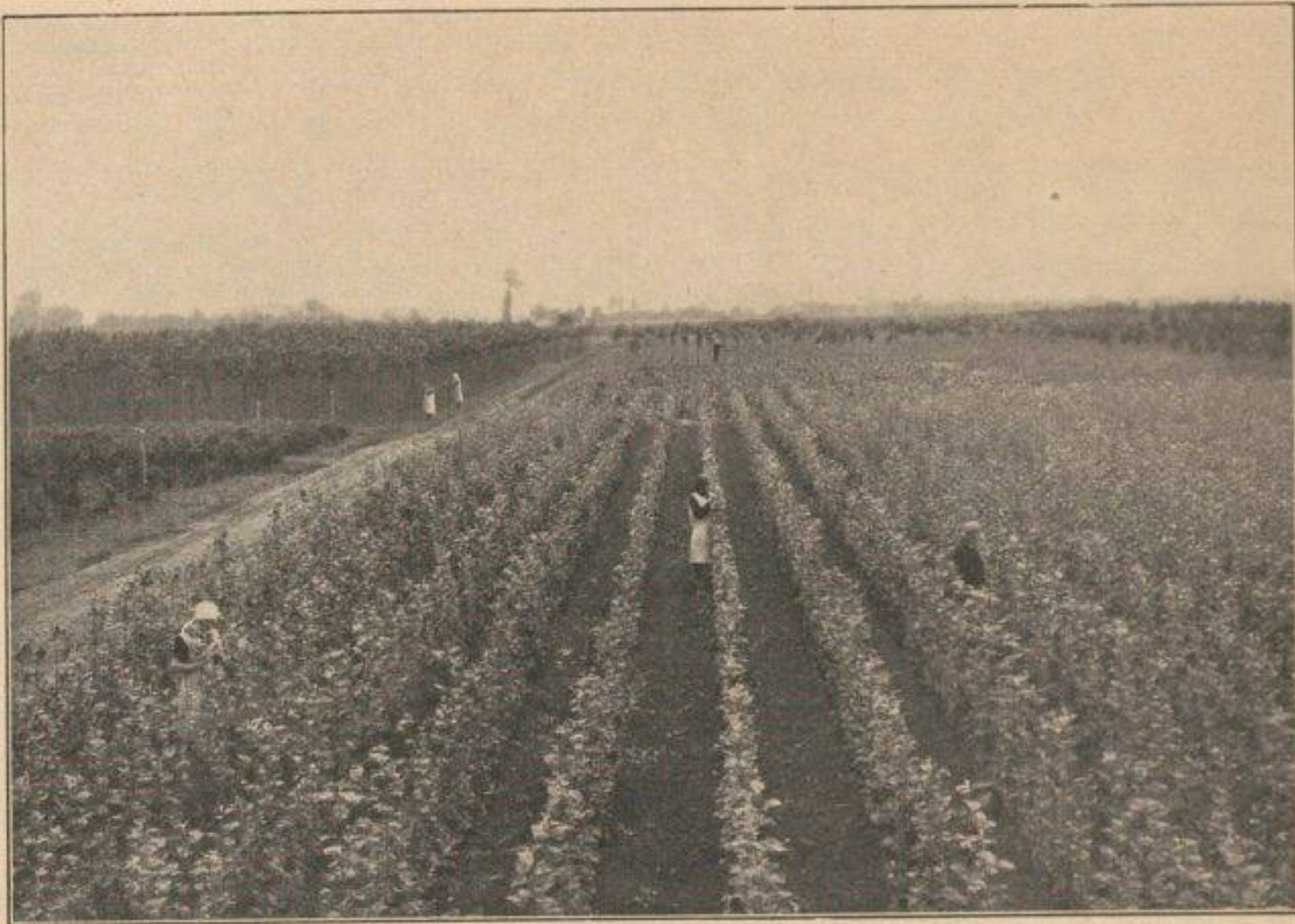
O ile chodzi o ziemię orną, to przeciętnie obsianych było rok rocznie 900 mórg zbożami, 100 mórg seradela i łubinem, 300 mórg ziemniakami.

dziano już jako czysty zysk 74 000,— zł przeznaczony na pokrycie oprocentowania i amortyzację włożonych kapitałów, gdy tymczasem rok 1927 wykazywał tylko 21 000,— złotych czystego zysku.

Organem doradczym dla majątku jest osobna deputacja, składająca się z członków Magistratu, Rady Miejskiej i obywateli-fachowców.

Od 1 stycznia 1925 włączony został cały obszar dworski majątku Naramowice do gminy stoł. miasta Poznania.

Majątek Naramowic wraz z żywym i martwym inwentarzem przedstawia dzisiaj według ostatniego szacunku wartość 1 007 052,— zł.

Szkółka drzew w Naramowicach.